

ütemaks ja palus lubatud tuhat rubla. Nõnda olid ühefortaga kolm rikast priimeest Konglamäele saanud. Üks üsfil weike talukoht, mõisa metsa taga, kus wanast kangut oli elanud, ja rohkem kahe pääwased põllu ja heina maad olid, aga mis wiimsel aastadel puustus seisnud, sai kutsari Jürile, teine weel ilusam talukoht, kus hooneid peal ei olnud, aga selle eest laiemaid põldusi ja heinamaid, anti aida Willemile. Jaakub, kes natuke Saksakeelt oskas, himustas isanda seisust, ja leidis ka mõne nädala pärast õnnelikult Urwaks junkru teenistust.

„Kudas Willem siis Tallinna elama sai, kui tal päris maa-koht oli?“ küsis Kaarel.

„Kumaluse läbi,“ — kostis Tõnis. „Poole aasta pärast tuli Willem noore herra pahwele, kes wäeteenistusest ennast wallali oli peastnud ja nüüd Konglamäe mõisa walitses, ja palus alandlikult, et noor herra wihaks ei wõtaks, kui ta saadud koha asemel ennemine lubatud raha wõtaks.“ Herra ütles: „Hää meelega, mul on se üks kōik; aga ma kardan, sa leiad selle kaubaga petust. Se koht on palju enam wäärt kui tuhat rubla, ja jääb sulle ja lastele päriks.“ — „Olgo kuda on,“ kostis Willem, „ma olen nüüd üks priimees, wõin oma tahtmist mõõda kui lind igale poole lennata; mispärast peaksin ma talupoja seisusesse tagasi astuma, ja kohta kui kammitsa oma jala külge kōitma? Peale seda on mul soowimine lapsi natuke lasta koolitada, mis linna kohal palju hõlpsam on kui maal. Ma ise oskan,

kuda noor herra teadwad, kaunist kingsepa tood, misga linnas mõne kopika wõin pealeteemida. Hakassin siin palja koha peal elumaja ja muud hooned ehitama, se kulutaks mul kōik tänni kopuandud pisukesed raha kopikad, ja siiski on alles teadmata, kas lastest kedagi pärast mind majaperemeheks tahaks asuda.“ — Herra täitis tema soowimise; Willem sai koha asemele tuhat rubla ja läks Tallinna. Seal leidis ta ühe mõisniku majas koeamehe teenistust, mis läbi maksuta korteri ja ahju kütist sai, kingsepa tööga raha teenis, misga enamist kōik weiked iga pääwased wäljaandmised majas wõis äratasuda, et aasta lõpul raha intressidest iga mõned rublad weel ülejätwad. Willem elas surmani priiskest ja jätis kauniste wäga lastele päranduseks, kuda edespidi, kui lastest hakkas jutustama, pikemalt tahan kuulutada. Ka toa Jaakubi lugu läks ehtselt häästi lorda; leiwawanemad olid tema teenistusega ihul, ja k wald teda mõnikord kiskjaks ja nulgijaks sõimas, siis ei tohi sest suuremat lugu pidada, sest arwast on seda walitseja leida, kes igaühe meelepärast oskai teha, — weel arwemast niisugust, kes salase seisuse tõusnud oma uhkust jõudwad tallitseda.

„Enne kui raha-meestest pikemalt sahan,“ — lisas Tõnis jutu — „pean esiteks kutsari Jürist rääkima, kes mõisast talurahwa seisusesse tagasi oli astunud. Seda ei ole üleliiga meie maal leida, kus teenistusest peasnud mõisa-mehed jälle põllutööle — kui wõerdund laps ema rinnale — teistkord tagasi lä-